

30 Νοεμβρίου, 1989

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΠΑΓΙΑ, ΩΣ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΚΑΚΟΠΕΤΡΙΑΣ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 193/88)

Φορολογία — Διάκριση Φόρων και Τέλους — Ανασκόπηση Νομολογίας —
Φορολογία — Φόρος για κοινοτικές υπηρεσίες, φόρος ενοικίων —
Συμβούλιο Βελτιώσεως Κακοπετριάς — Άρθρο 24(1)(η)(ι) του Περί
Χωρίων (Διοικήσις και Βελτίωσις) Νόμου, Κεφ. 243 όπως τροποποιή-
5 θηκε από το Άρθρο 8 του Ν. 42/83 και τους Περί Χωρίων (Διοικήσις και
Βελτίωσις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του εν λόγω Συμβουλίου του
1983, Κ.Δ.Π. 345/83 — Αποτελούν φόρους και όχι ανταποδοτικά τέλη
— Ο φόρος για "κοινοτικές υπηρεσίες" αφορά τον κάτοχο — Επομένως
όταν υπάρχει ενοικιαστής ο φόρος επιβάλλεται επί του ενοικιαστή και
10 όχι του ιδιοκτήτη — Η απόφαση είναι εν μέρει άκυρη καθ' όσον αφορά
το φόρο για κοινοτικές υπηρεσίες για το λόγο αυτό.

Φορολογία — Συνταγματικό Δίκαιο — Φορολογία — Ισότητα —
Εφαρμογή της στα πλαίσια επιβολής φορολογίας — Σύνταγμα, Άρθρα
15 28 και 24 — Ανασκόπηση νομολογιακών αρχών.

Η παρούσα Αίτηση ακυρώσεως οδήγησε σε μερική ανύρωση της
επίδικης αποφάσεως για το λόγο, που προκύπτει σαφώς από τη δευτε-
ρη των πιο πάνω περιληπτικών σημειώσεων. Οι υπόλοιποι προβληθε-
20 ντες λόγοι ακυρώσεως απερρίφθησαν και τούτο διότι το Δικαστήριο
αφ' ενός μεν δεν εδέχθη ως αξιόπιστη τη μαρτυρία των αιτούντων, από
την άλλη δεν εθεώρησε ότι οι αιτούντες δεν κατόρθωσαν να αποδείξουν

το βάρος αποδείξεως και να αποδείξουν την ισχυριζόμενη απ' αυτούς αυθαιρεσία στον καθορισμό του ύψους των σχετικών φόρων.

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται εν μέρει χωρίς διαταγή για έξοδα. 5

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Αντωνιάδης και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1979) 3 Α.Α.Δ. 641, 10

Κωνσταντινίδης ν. Α.Η.Κ. (1982) 3 Α.Α.Δ. 798,

Commercial Union Assurance (Cyprus) Ltd. ν. Δήμου Λεμεσού (Αφ.2) (1989) 3 Α.Α.Δ. 1998. 15

Κυριαζίδης και Υιοί Ατδ. ν. Δήμου Λεμεσού (1985) 3 Α.Α.Δ. 607,

Lami Groves Ltd. ν. Republic (1986) 3 C.L.R. 2378, 20

M. J. Louisides and Sons Ltd ν. Municipality of Limassol (1988) 3 C.L.R. 1017,

Ανδρέας Καλαβαζίδης Ατδ. ν. Δήμου Λεμεσού (1988) 3 Α.Α.Δ. 1012, 25

Παπά ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Καζοπετριάς (1989) 3 Α.Α.Δ. 322.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της επιβολής, από το Συμβούλιο Βελτιώσεως Καζοπετριάς, φορολογιών για κοινοτικές υπηρεσίες και ενοίκια στον αιτητή. 30

N. Κληροίδης, για τον Αιτητή. 35

K. Μιχαηλίδης, για τους Καθ' ων η αίτηση.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο αιτητής, μέσω του πληρεξουσίου αντιπροσώπου του, ζητά δήλωση του Δικαστηρίου ότι οι επιβληθείσες από τους καθ' ων η αίτηση φορολογίες για "κοινοτικές υπηρεσίες" και για φόρο "επί ενοικίων", για το έτος 1987, είναι άκυρες και στερημένες οποιουδή- 40

ποτε έννομου αποτελέσματος.

5 Ο φόρος για “κοινοτικές υπηρεσίες” επιβλήθηκε από το Συμβούλιο Βελτιώσεως Κακοπετριάς (Συμβούλιο) με βάση το άρθρο 24(1)(h)(i) του περί Χωρίων (Διοίκησης και Βελτίωσης) Νόμου. Κεφ. 243, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 8 του Νόμου 42/83 και τους περί Χωρίων (Διοίκησης και Βελτίωσης) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς του 1983, Κ.Δ.Π. 345/83, Επίσημη Εφημερίδα της 10 Δημοκρατίας 1983, Παράρτημα 3, σελ. 1337, Κανονισμοί 186 και 187.

Το τροποποιημένο άρθρο 24(1)(h)(i) προβλέπει τα ακόλουθα:

15 “(h) to provide -

(i) for the imposition of an annual rate not exceeding two hundred pounds upon every occupier in the village to be assessed by the Board according to the means within the 20 village of each such occupier, due regard being always had to any other rates imposed on such occupier by the Board:

25 Provided that whenever any amount is assessed on any non-resident occupier, a special notice of the amount so assessed shall be immediately forwarded by the Board to such non-resident occupier;”

30 Οι Κανονισμοί 186 και 187 έχουν ως ακολούθως:

“186. There shall be paid in every year by every occupier in the improvement area a rate not exceeding £200.- to be assessed by the Board according to the means within the improvement area of each such occupier.”

35 “187. The Board shall on or before the 1st day of September in each year prepare a list (hereinafter in this part of these bye-laws referred to as ‘the occupiers list’) showing the name, occupation and place of abode of every occupier in the improvement area and the amount of the annual rate assessed on each such occupier. The occupiers list shall be 40 dated and signed by the Chairman.”

Ο φόρος επί ενοικίων επιβλήθηκε δυνάμει του Κανονισμού 180 των περί Χωριών (Διοικήσις και Βελτίωσις) Κανονισμών Κακοπετριάς του 1951, όπως τροποποιήθηκε από τους περί Χωριών (Διοικήσις και Βελτίωσις) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς Κακοπετριάς του 1972, Κ.Δ.Π. 128/72, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας αρ. 949, ημερομ. 14.7.72, Παράρτημα ΙΙΙ(Ι), Κανονισμός 180.

5

Ο Κανονισμός 180 προβλέπει τα ακόλουθα:

10

“180. (1) Θα πληρώνηται καθ’ ἑκάστον ἔτος ὑπὸ τοῦ ιδιοκτῆτου οἰκήματος ἐντὸς τῆς περιοχῆς βελτιώσεως τὸ ὁποῖον ἐνοικιάζεται ἢ παραχωρεῖται ἐπὶ μισθώσει, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τοιοῦτου ἔτους ἢ οἰουδήποτε μέρους τούτου, δικαίωμα τὸ ὁποῖον θα καθορίζεται ὑπὸ τοῦ συμβουλίου κατὰ τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἔτος, μὴ ὑπερβαῖνον τὸ 5% (πέντε τοὶς εκατόν) τοῦ κατὰ τὸ τοιοῦτον ἔτος εἰσπραχθσομένου ἐνοικίου.

15

(2) Αἱ πρόνοιαι τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δὲν θα ἐφαρμόζωνται ἀναφορικῶς πρὸς οἰονδήποτε οἶκημα τὸ ὁποῖον ἐνοικιάζεται ἢ κατέχεται ὑπὸ τοῦ ιδιοκτῆτου καὶ χρησιμοποιεῖται ὡς ξενοδοχεῖον, οἰκοτροφεῖον, ξενῶν ἢ πανδοχεῖον ἢ ἀποκλειστικῶς διὰ γεωργικῶν σκοποῦς, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἢ οἰουδήποτε μέρους τούτου.”

20

25

Ο λόγος που προβάλλεται για την ακύρωση των πιο πάνω φορολογιών δεν είναι πως το ὕψος τους βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὰ ποσοτικά περιοριστικά πλαίσια, ἀλλὰ πως εἶναι αὐθαίρετες, γιατί εἶναι δυσανάλογες με τὶς παρασχεθεῖσες υπηρεσίες καὶ τὴν οικονομικὴ κατάσταση τοῦ αιτητή. Ἀκόμα γίνεται ἰσχυρισμός πως ἐγέναν κατὰ παράβαση τοῦ Ἄρθρου 28 τοῦ Συντάγματος, ἐπειδὴ κάτω ἀπὸ τὶς ἴδιες καὶ/ἢ παρόμοιες συνθήκες ἄλλοι κάτοικοι τῆς Κακοπετριάς φορολογήθηκαν με πολὺ μικρότερα ποσά. Ἀναφέρεται ἐπίσης πως τῆς προσφυγῆς προηγήθηκε ἐνστάση καὶ ἡ ἀρχικὴ φορολογία τῶν £72 γιὰ φόρο “ἐπὶ τῶν ἐνοικίων”, που ἐπιβλήθηκε, μειώθηκε στο ποσὸ τῶν £50, ἀλλὰ ὁ φόρος γιὰ “κοινοτικὲς υπηρεσίες” παράμεινε ὁ ἴδιος. Στὸ στάδιο αὐτὸ μπορεῖ ἀκόμα νὰ εἰπωθεῖ πως δὲν ευσταθεῖ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ δικηγόρου τοῦ αιτητή πως ἡ ἀπόφαση τῆς ἀπόρριψῆς τῆς ἐνστάσεως δὲν αιτιολογεῖται.

30

35

40

Η θέση του Συμβουλίου είναι πως οι φορολογίες ορθά επιβλήθηκαν σύμφωνα με τις πιο πάνω αναφερόμενες νομικές πρόνοιες και αφού λήφθηκαν υπόψη όλοι οι παράγοντες και τα σχετικά κριτήρια.

5

Από τα ενώπιόν μου αδιαμφισβήτητα γεγονότα προκύπτει πως ο αιτητής κατά τον ουσιώδη χρόνο ήταν ιδιοκτήτης του καφεστιατορίου “Μέριλαντ” που βρίσκεται στο κέντρο της Κακοπετριάς και της άνωθεν αυτού κατοικίας. Επίσης ο αιτητής ήταν ιδιοκτήτης άλλης ακίνητης οικοπεδοποιήσιμης περιουσίας στην τοποθεσία “Δύο Αργακία”. Το Συμβούλιο επιβάλλοντας το φόρο για “κοινοτικές υπηρεσίες” και το φόρο “επί ενοικίων”, έλαβε υπόψη, όπως ανέφερε στη μαρτυρία του ο επιθεωρητής του Συμβουλίου Σοφοκλής Γεωργίου, την περιουσία αυτή και πως το κέντρο “Μέριλαντ” λειτουργούσε σαν καφεστιατόριο που ήταν ενοικιασμένο μαζί με την κατοικία στον Ιωάννη Παπά. Το Συμβούλιο ζήτησε από τον αιτητή να παρουσιάσει το ενοικιαστήριο έγγραφο, επειδή όμως ο αιτητής αρνήθηκε να το πράξει, το Συμβούλιο προχώρησε σε έρευνα και λαμβάνοντας υπόψη συγκριτικά ενοίκια της γύρω περιοχής, κατάληξε στο συμπέρασμα πως το λογικό ενοίκιο για το “Μέριλαντ” ήταν £150 και για την κατοικία το ποσό των £60-80 μηνιαίως.

10

15

20

25

Βάσει των περιουσιακών στοιχείων του αιτητή και της πιο πάνω αναφερόμενης εκτίμησης, όσον αφορά τα ενοίκια, το Συμβούλιο επέβαλε στον αιτητή την πιο πάνω αναφερόμενη φορολογία.

30

Ο πληρεξούσιος αντιπρόσωπος του αιτητή Αριστείδης Παπάς, ανέφερε στην ένορκή του δήλωση ότι το “Μέριλαντ” το ενοικιάζει σαν καφετέρια ο Ιωάννης Παπάς και όχι σαν εστιατόριο και πληρώνει ενοίκια £500 το χρόνο. Επίσης λέει πως η μόνη περιουσία του αιτητή είναι το “Μέριλαντ” και η άνωθεν αυτού κατοικία και παραπονεείται μόνο ότι το ύψος του ετήσιου ενοικίου ήταν £500 και ότι για το φόρο για “κοινοτικές υπηρεσίες” φορολογήθηκε και ο Ιωάννης Παπάς, ο ενοικιαστής. Αντεξεταζόμενος ανέφερε πως το “Μέριλαντ” κατά τον ουσιώδη χρόνο δε λειτουργούσε και πως το σπίτι εδώ και 2-3 χρόνια ήταν ακατοίκητο. Επίσης ανέφερε πως εκτός από την περιουσία που δηλώθηκε απ’ αυτόν στην ένορκή του δήλωση, ο αιτητής είχε και άλλη περιουσία στην τοποθεσία

35

40

“Δύο Αργάκια”.

Τους ισχυρισμούς του Αριστείδη Παπά κλήθηκε να υποστηρίξει και ο υιός του Ιωάννης Παπάς, ο ενοικιαστής του “Μέριλαντ”.

5

Τη μαρτυρία και των δύο αυτών προσώπων, λόγω των αντιφάσεων και της γενικής συμπεριφοράς τους ενώπιόν μου, την κρίνω αναξιόπιστη και την απορρίπτω. Βρίσκω ότι τα αληθινά γεγονότα, εκτός από τα αποδεκτά και από τις δύο πλευρές, είναι τα γεγονότα που αναφέρθηκαν από τον επιθεωρητή του Συμβουλίου.

10

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του αιτητή πως ο κοινοτάχης Κακοπετριάς Δημήτρης Ευγενίου, που είναι ενοικιαστής εστιατορίου στο κέντρο της Κακοπετριάς, φορολογήθηκε με μικρότερα ποσά, δε συγκεκριμενοποιήθηκε και ούτε προσδιορίστηκε οποιοδήποτε χαμηλότερο ποσό. Υπό τις περιστάσεις, βρίσκω πως ο ισχυρισμός αυτός του αιτητή δεν αποδείχτηκε.

15

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να αναφερθεί πως στις περιπτώσεις φορολογίας δεν θα πρέπει να αναμένεται από τους φορολογούμενους απόλυτη ισότητα.

20

Στην υπόθεση *Αντωνιάδης και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1979) 3 Α.Α.Δ. 641, η οποία υιοθετήθηκε στην υπόθεση *Κωνσταντινίδης ν. Α.Η.Κ.* (1982) 3 Α.Α.Δ. 798, στη σελ. 655 αναφέρονται τα ακόλουθα:

25

“... Moreover, absolute equality in taxation cannot be obtained, it is not required by the principle of equality and that in matters of taxation the State is allowed to pick and choose districts, objects, persons, methods and even rates of taxation. This latter principle is fully discussed in Basu’s Commentary on the Constitution of India, 5th Ed. Vol. 1, at pp. 463-465.”

30

35

Επίσης, στην υπόθεση *Commercial Union Assurance (Cyprus) Ltd. ν. Δήμιου Λεμεσού (Αρ.2)* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1998 αναφέρονται από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου κ. Α. Λοΐζου τα ακόλουθα στη σελ. 2002:

40

“Είναι γεγονός ότι ο Νόμος δεν προνοεί μηχανισμό εξα-
 κριβώσεως της έκτασης των εργασιών του φορολογουμένου
 ούτε και τον υποχρεώνει να υποβάλει οποιαδήποτε στοιχεία
 ή λογαριασμούς στο Δήμο σχετικά με αυτό. Η όλη φύση της
 5 εξακριβώσεως επομένως των στοιχείων πάνω στα οποία θα
 καθορίσει ο Δήμος το ποσό των καταβλητέων δικαιωμάτων
 από ένα πρόσωπο φυσικό ή νομικό που διεξάγει επιτήδευ-
 μα, επιχείρηση, εργασία, επάγγελμα εντός των δημοτικών
 10 ορίων αφήνεται στη γενική εκτίμηση και τον υπολογισμό του
 Δήμου μέσω των αρμοδίων φυσικά υπηρεσιών του. Σε μια
 τέτοια περίπτωση δεν υπάρχει τίποτε που εμποδίζει ένα
 φορολογούμενο να υποβάλει ο ίδιος μαζί με την ένστασή
 του προς το Δήμο τα απαραίτητα στοιχεία προς υποστήρι-
 15 ξη τυχόν ισχυρισμού του ότι τα δικαιώματα που επέβληθη-
 καν σ’ αυτόν είναι υπερβολικά, ή δυσανάλογα προς την
 έκταση του κύκλου των εργασιών του.”

Από τις γραπτές αγορεύσεις των δικηγόρων των δύο πλευ-
 ρών, προκύπτει θέμα διάκρισης μεταξύ φόρου και τέλους.
 20 Πάνω σ’ αυτό το θέμα θα περιοριστώ μόνο να αναφέρω πως
 η διάκριση αυτή απασχόλησε το Ανώτατο Δικαστήριο σε σειρά
 υποθέσεων. (Βλέπε, μεταξύ άλλων, *Κωνσταντινίδης ν. Α.Η.Κ.*
 (1982) 3 Α.Α.Δ. 798, *Νίκος Κυριακίδης και Υιοί Ατδ. ν. Δήμου*
 25 *Λεμεσού* (1985) 3 Α.Α.Δ. 607, *Lami Groves Ltd. ν. Republic*
 (1986) 3 C.L.R. 2378, *Μ.Ι. Λουϊσίδης και Υιοί Ατδ. ν. Δήμου*
Λεμεσού (1988) 3 Α.Α.Δ. 1017, *Ανδρέας Καλαβαζίδης Ατδ. ν.*
Δήμου Λεμεσού (1988) 3 Α.Α.Δ. 1012 και *Αριστεΐδη Παπά ν.*
Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς (1989) 3 Α.Α.Δ. 322).
 30 Βάσει της πιο πάνω νομολογίας, οι φορολογίες που επιβλήθη-
 καν αποτελούν φόρο και επομένως το θέμα ανταποδοτικού
 τέλους δεν εγείρεται.

Όσον αφορά το φόρο για “κοινοτικές υπηρεσίες”, που επι-
 βλήθηκε, βρίσκω πως η φορολογία αυτή είναι παράνομη όσον
 35 αφορά το “Μέριλαντ” και την άνωθεν αυτού κατοικία, γιατί η
 φορολογία αυτή βαρύνει τους κατόχους ακίνητης περιουσίας.
 Τούτο είναι πρόδηλο από τις πρόνοιες του άρθρου 24(1)(h)(i)
 του βασικού Νόμου που αναφέρεται πιο πάνω, καθώς επίσης
 και από το περιεχόμενο των Κανονισμών 186 και 187, που επί-
 40 σης αναφέρονται πιο πάνω.

Στην προκειμένη περίπτωση το “Μέριλαντ” και η άνωθεν

αυτού κατοικία κατείχοντο, κατά τον ουσιαστικό χρόνο, από τον ενοικιαστή Ιωάννη Παπά και συνεπώς το πρόσωπο που έπρεπε να φορολογηθεί ήταν ο ενοικιαστής Ιωάννης Παπάς και όχι ο ιδιοκτήτης, που δεν είχε την κατοχή της περιουσίας αυτής. Βέβαια, τέτοια φορολογία μπορούσε να επιβληθεί στον αιτητή για την οικοπεδοποιήσιμή του γη στην τοποθεσία “Δύο Αργάκια”, αλλά όπως φαίνεται από την ενώπιό μου μαρτυρία, του επιθεωρητή του Συμβουλίου, το Συμβούλιο επέβαλε το φόρο για “κοινοτικές υπηρεσίες” με βάση το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του αιτητή και δεν μπορεί να γίνει διαχωρισμός. Συνεπώς, η φορολογία αυτή θα πρέπει να ακυρωθεί.

Όσον αφορά το φόρο “επί των ενοικίων”, ο αιτητής που είχε το βάρος της απόδειξης, απότυχε να αποδείξει το υπερβολικό και αυθαίρετο της φορολογίας. Επίσης απότυχε να αποδείξει ότι έγινε παράβαση της αρχής της ισότητας του Άρθρου 28 του Συντάγματος, γιατί τίποτε δεν παραβιάστηκε που να δικαιολογεί με αντικειμενικά κριτήρια πως υπήρξε διαφοροποίηση μεταχείρισης του αιτητή από πλευράς των καθ’ ων η αίτηση και κανένα στοιχείο δεν παρουσιάστηκε που να κλονίσει το τεκμήριο της νομιμότητας. Ο φόρος “επί ενοικίων” που επιβλήθηκε κρίνεται λογικός και νόμιμος και εμπίπτει μέσα στα όρια της διακριτικής ευχέρειας του Συμβουλίου και η απόφασή του επικυρώνεται.

Ο φόρος για “κοινοτικές υπηρεσίες”, για τους πιο πάνω αναφερόμενους λόγους ακυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται, εν μέρει χωρίς έξοδα.